

A thick black L-shaped frame surrounds the text. The top horizontal bar is on the left, the left vertical bar is on the left, and the bottom horizontal bar is on the right, with a vertical bar on the right side.

NATURBRUK OCH MILJÖ

Människans påverkan på naturen lokalt och globalt. Möjligheter att som konsument och samhällsmedborgare bidra till en hållbar utveckling. Biologisk mångfald och vad som gynnar respektive hotar den.

HÄR FÅR DU LÄRA DIG

- föra resonemang om människans **historia och påverkan på omgivningen**
- **beskriva stadsmiljön** som ett ekosystem med människan i centrum
- diskutera olika **energikällors för- och nackdelar för miljön**
- upptäcka sambanden mellan **naturbruk och skador i miljön**
- formulera **strategier för minskad miljöpåverkan** såväl i din närhet som globalt
- fundera över **ditt eget och samhällets ansvar** och möjligheter att skapa en hållbar utveckling

5.1 Människan omformar naturen

- Människan har funnits på jorden i närmare 300 000 år som jägare och samlare.
- För 10 000 år sedan blev vi jordbrukare (under yngre stenåldern).
 - Vi blev bofasta.
 - Fick mer mat.
 - Befolkningen ökade snabbt.
 - Städer och byar formades.
 - Hårdare arbete.
 - Fler sjukdomar.
 - **Människan börjar nu påverka sin omgivning i en allt snabbare takt.**

SAMHÄLLE AV JÄGARE OCH SAMLARE

BONDESAMHÄLLE

INDUSTRISAMHÄLLE

Verktyg börjar användas

Eld börjar användas

Jordbruk

Järnväg Kärnenergi

Konstgödning

Konstbevattning

Bilar Persondator

Homo erectus

Förbränningsmotor

Homo habilis

Homo neanderthalensis

Flygplan

Homo sapiens

10 000 000

1 000 000

100 000

10 000

1 000

100

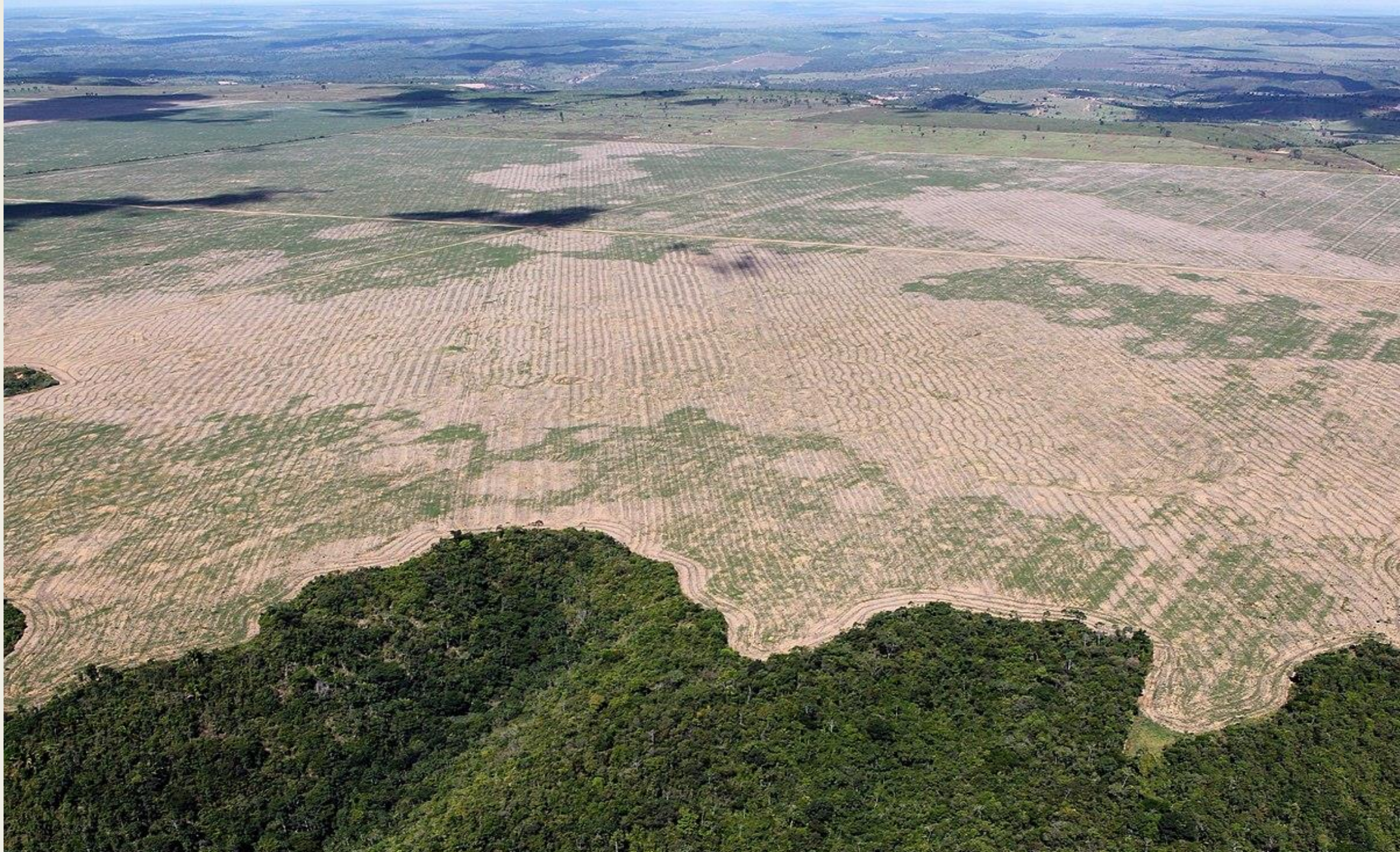
Nu

År sedan

- Träd höggs ner -> stora ytor där jorden blåste bort eller eroderade. Ex runt medelhavet.
- Jord förstördes för att det bevattnades med saltvatten.
- Ensidiga odlingar förstör för många djur.

Vad har vi lärt oss av dessa tidiga misstag?

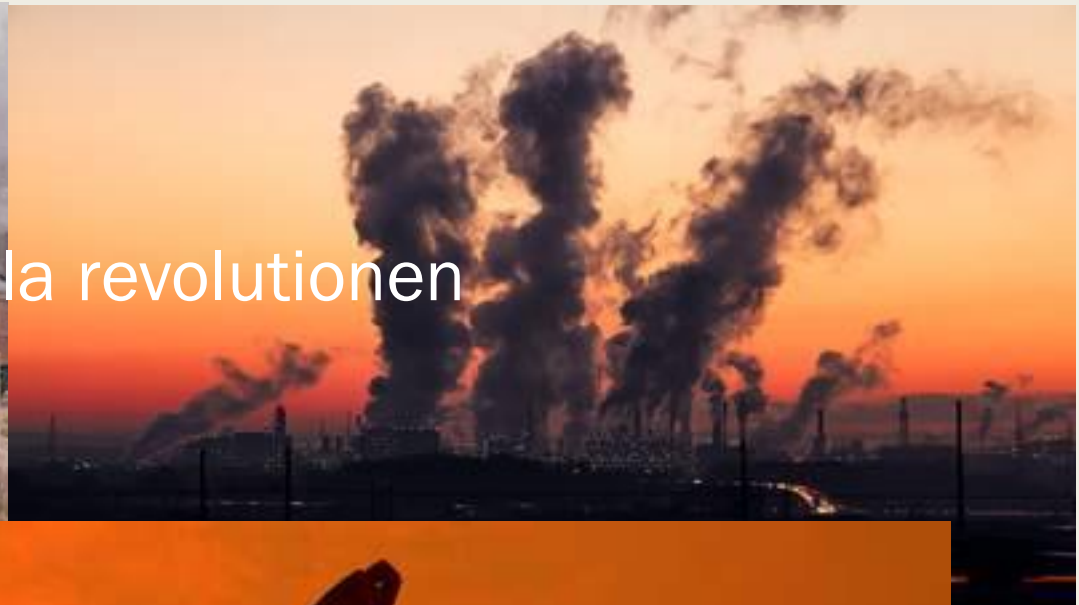

Vad användes all skog till som avverkades på 1700- och 1800-talet?

Industriella revolutionen

Oljeindustrin

Vad väntar oss i framtiden?

